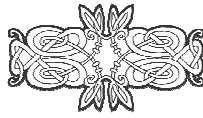


ОБЛІК, АНАЛІЗ,
АУДИТ



ACCOUNTING, ANALYSIS,
AUDIT

УДК 657.41

JEL Classification M41, G31, E22

Яковець Тетяна

к.е.н., старший викладач кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін,
Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу ТНЕУ,
м. Чортків, Україна

E-mail: arkadiyaaa@mail.ru

ОБЛІК І ВІДОБРАЖЕННЯ У ЗВІТНОСТІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ: ПОЄДНАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

Yakovets Tanya

PhD (Econ), Lecturer of Department of Fundamental and Special Disciplines, Chortkiv educational and scientific institute of entrepreneurship and business TNEU,
Chortkiv, Ukraine

E-mail: arkadiyaaa@mail.ru

ACCOUNTING OWN CAPITAL AND DISPLAY IT IN REPORTING: COMBINATION OF NATIONAL AND INTERNATIONAL EXPERIENCE

Анотація

Актуальність. Внаслідок процесу глобалізації національної економіки в напрямку наближення до євроспільноти виникає потреба в нових засобах і методах організації фінансово-господарської діяльності підприємств, адекватних світовій практиці. Основою підприємницької діяльності є формування та використання власного капіталу. Це визначає об'єктивну необхідність вивчення міжнародного досвіду обліку власного капіталу та відображення його у звітності.

Мета полягає у дослідженні обліку власного капіталу та відображення його складових у звітності зарубіжних країн та за міжнародними стандартами, з метою виявлення неузгодженостей національної та міжнародної системи обліку та їх усунення.

Методи. Процес дослідження проводиться із застосуванням діалектичного підходу до вивчення нинішнього стану обліку і відображення у звітності капіталу підприємств вітчизняної та міжнародної економіки та з використанням методів пізнання: дедукції та абстрактно-логічного пізнання – для визначення сутності власного капіталу як об'єкту обліку; абстрагування і конкретизації – для удосконалення структури власного капіталу; групування, порівняння, узагальнення – при вивченні структури вітчизняного та міжнародних планів рахунків; графічного – для наочної ілюстрації результатів дослідження.

Результати. Поєднавши досвід зарубіжних країн і вітчизняної практики представлено схему

власного капіталу як об'єкту обліку на міжнародному рівні, а саме поділяючи на первинний та нагромаджений капітал. Існують певні відмінності і у відображенні складових власного капіталу на рахунках бухгалтерського обліку зарубіжжя і національного плану, оскільки в закордонній практиці найрозповсюдженішим є акціонерний капітал. Порівнявши плани рахунків різних країн світу, висунуто кілька пропозицій для удосконалення відображення капіталу на вітчизняних рахунках обліку, зокрема: для рахунку 43 „Резервний капітал” вітчизняного плану рахунків на підприємствах, де створюється резервний капітал виділяти відповідні субрахунки для обліку суми резервів: 431 „Резервний капітал встановлений законодавством”, 432 „Резервний капітал встановлений статутом”; для покращення обліку статутного капіталу в акціонерних товариствах України, можливо, субрахунок 401 „Статутний капітал” доповнити аналітичними рахунками „Привілейовані акції” та „Прості акції” для обліку сумарної номінальної вартості емітованих простих акцій товариства, що дасть змогу диференціювати інформацію про окремі частини статутного капіталу акціонерних товариств. Досліджено інформативність Звіту про власний капітал, що за останні роки наближається до запитів міжнародних користувачів.

Перспективи. Інтеграційні процеси вимагають пошуку єдиної «мови господарювання», що дасть змогу співпрацювати суб'єктам економіки різних країн світу. Нині відбувається процес гармонізації вітчизняних та міжнародних стандартів обліку. Проте, на шляху поєднання міжнародного та вітчизняного досвіду виникають перешкоди, пов'язані з методичними та організаційними особливостями ведення обліку в Україні. Саме ці проблеми потребують подальшого дослідження та усунення, з метою виходу вітчизняної економіки на міжнародну арену бізнесу.

Ключові слова: власний капітал, первинний капітал, нагромаджений капітал, план рахунків, фінансова звітність.

Abstract

Actuality. As a result of the globalization of the national economy towards approximation to the European community there is a need for new means and methods of financial and economic activity of enterprises, adequate to the world practice. The basis of business activity is the creation and use of own capital. This defines the objective necessity of studying of international experience account own capital and displaying it in reporting.

Purpose. Study consists of accounting own capital and displaying its components in the financial statements of foreign countries and international standards, to identify inconsistencies of national and international accounting systems and eliminate them.

Methods. The research process is carried out using dialectical approach to the study of the current state of accounting and reporting capital of enterprises of domestic and international economy and using methods of knowledge, deduction and abstract logical knowledge – to determine the nature of equity capital as an object of accounting; abstraction and concretization – to improve the structure of own capital; grouping, comparison, generalization – in studying the structure of the domestic and international charts of accounts; graphic - for clear explanations of the study.

Results. Combining the experience of foreign countries and domestic practice shows the scheme of the own capital as the object of accounting at international level, namely sharing the primary and accumulated capital. There are some differences in the reflection of and the own capital components on accounts abroad and the national plan, because the foreign practice is most common stock. Comparing the charts of accounts around the world, put forward several proposals for improving the reflection of capital on domestic accounts of the account, including: the bill 43 "Reserve capital" national chart of accounts in enterprises where a capital reserve to allocate the relevant subaccounts to account for the amount of reserves: 431 "Reserve capital prescribed by law" 432 "Reserve capital established by statute"; to improve the accounting of share capital in joint stock companies of Ukraine may sub account 401 "Capital" to supplement the analytical accounts of "preferred shares" and "Ordinary shares" to account for the total nominal value of issued ordinary shares, which will help differentiate information about individual parts capital corporations. It is investigated informative report on equity in recent years is coming to the needs of international users.

Perspectives research: Integration processes require finding a common "language management" that

will enable economic entities to work around the world. Now the process of harmonization of national and international accounting standards. However, through a combination of international and domestic experience there are obstacles related to methodological and organizational features of accounting in Ukraine. These issues require further study and eliminate, to the output of the national economy into the international arena of business.

Key words: own capital, initial capital, accumulated capital, chart of accounts, reporting on capital.

Аннотация

Актуальность. Вследствие процесса глобализации национальной экономики в направлении приближения к европейскому, возникает потребность в новых средствах и методах организации финансово-хозяйственной деятельности предприятий, адекватных мировой практике. Основой предпринимательской деятельности является формирование и использование собственного капитала. Это определяет объективную необходимость изучения международного опыта учета собственного капитала и отражение его в отчетности.

Цель заключается в исследовании учета собственного капитала и отражение его составляющих в отчетности зарубежных стран и по международным стандартам, с целью выявления несогласованностей национальной и международной системы учета и их устранения.

Методы. Процесс исследования проводился с применением диалектического подхода к изучению нынешнего состояния учета и отражения в отчетности капитала предприятий отечественной и международной экономики и с использованием методов познания: дедукции и абстрактно-логического познания – для определения сущности собственного капитала как объекта учета; абстрагирования и конкретизации – для усовершенствования структуры собственного капитала; группировки, сравнения, обобщения – при изучении структуры отечественного и международных планов счетов; графического – для наглядной иллюстрации результатов исследования.

Результаты. Соединив опыт зарубежных стран и отечественной практики представлена схема собственного капитала как объекта учета на международном уровне, а именно разделяя на первичный и накопленный капитал. Существуют определенные различия и в отражении составляющих собственного капитала на счетах бухгалтерского учета зарубежья и национального плана, поскольку в зарубежной практике наиболее распространенным является акционерный капитал. Сравнив планы счетов разных стран мира, выдвинуто несколько предложений по совершенствованию отражения капитала на отечественных счетах учета, в частности: для счета 43 "Резервный капитал" отечественного плана счетов на предприятиях, где создается резервный капитал выделять соответствующие субсчета для учета суммы резервов: 431 "Резервный капитал установленный законодательством", 432 "Резервный капитал установлен уставом"; для усовершенствования учета уставных капитала в акционерных обществах Украины, возможно, субсчет 401 "Уставный капитал" дополнить аналитическими счетами "Привилегированные акции" и "Простые акции" для учета суммарной номинальной стоимости эмитированных простых акций общества, что позволит дифференцировать информацию об отдельных уставных частях капитала акционерных обществ. Исследована информативность Отчета о собственном капитале, что за последние годы приближается к запросам международных пользователей.

Перспективы. Интеграционные процессы требуют поиска единого «языка хозяйствования», что позволит сотрудничать субъектам экономики разных стран мира. В настоящее время происходит процесс гармонизации отечественных и международных стандартов учета. Однако, на пути сочетания международного и отечественного опыта возникают препятствия связаны с методическими и организационными особенностями ведения учета в Украине. Именно эти проблемы требуют дальнейшего исследования и устранения с целью выхода отечественной экономики на международную арену бизнеса.

Ключевые слова: собственный капитал, первоначальный капитал, накопленный капитал, план счетов, финансовая отчетность.

Актуальність. Динамічний процес глобалізації національної економіки в напрямку наближення до євроспільноти, формування нового механізму господарювання породжує низку проблем, які потребують невідкладного вирішення. У зв'язку з цим виникає потреба в нових засобах і методах організації фінансово-господарської діяльності підприємств, адекватних світовій практиці. Основою підприємницької діяльності є формування та використання власного капіталу як важливого показника фінансової стійкості підприємства, елемента його економіко-правової діяльності, який прискорює розвиток бізнесу і міжнародних виробничих відносин. Це визначає об'єктивну необхідність вивчення міжнародного досвіду обліку власного капіталу та відображення його у звітності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У процесі дослідження вивчені праці провідних вчених-економістів: Н. М. Воськало, В. А. Дерія, В. М. Жука, Є. В. Калюги, М. В. Кужельного, О. В. Кривеня, О. В. Ковальова, Є. В. Мниха, І. М. Павлюка, С. В. Пителя, О. І. Пилипенка, М. І. Савлука, В. Я. Савченка, В. В. Сопко. Проте, питання обліку та відображення у звітності власного капіталу в контексті міжнародного досвіду розглянуто недостатньо і потребує подальшого дослідження під впливом стрімкого виходу національних господарюючих суб'єктів на міжнародну арену бізнесу.

Мета. Полягає у дослідженні обліку власного капіталу та відображення його складових у звітності зарубіжних країн та за міжнародними стандартами, з метою виявлення неузгодженостей національної та міжнародної системи обліку та їх усунення.

Методи. Процес дослідження проводився із застосуванням діалектичного підходу до вивчення нинішнього стану обліку і відображення у звітності капіталу підприємств вітчизняної та міжнародної економіки та з використанням методів пізнання: дедукції та абстрактно-логічного пізнання – для визначення сутності власного капіталу як об'єкту обліку; абстрагування і конкретизації – для удосконалення структури власного капіталу; групування, порівняння, узагальнення – при вивченні структури вітчизняного та міжнародних планів рахунків; моделювання – для розробки пропозицій з удосконалення обліку власного капіталу з використанням плану рахунків; графічного – для наочної ілюстрації результатів дослідження.

Результати. Важливим етапом вивчення міжнародного досвіду обліку власного капіталу є дослідження його складових. Щодо структури власного капіталу зарубіжних країн, то вона неоднакова. Зокрема, у Великобританії до власного капіталу відносять: суми акціонерного капіталу за звичайними акціями, резерви та довгострокову заборгованість. У США до власного капіталу входить: внесений (сплачений) капітал, нерозподілений дохід (накопичена сума доходу за вирахуванням усіх збитків та дивідендів, випланих акціонерам), акціонерний капітал (суми інвестицій акціонерів і нерозподіленого доходу).

До складових власного капіталу у Франції відносять: початковий внесок до акціонерного капіталу, що є постійною заборгованістю по відношенню до власника, фінансовий результат, резерви. Власний капітал у Німеччині складається зі статутного капіталу, резервного капіталу, передбаченого прибутку (збитку) на наступний рік, річного надлишку (річного збитку). У Польщі власний капітал складається зі статутного капіталу, неоплаченого капіталу, додаткового капіталу, резервів на переоцінку активів, іншого

резервного капіталу, нерозподіленого прибутку, чистого прибутку або збитку фінансового року [1, с. 286-296].

Варто зазначити, що у світовій обліковій практиці власний капітал також класифікують на вкладений (інвестиційний) капітал та зароблений капітал. Національні стандарти також виділяють дві групи власного капіталу: вкладений (інвестиційний) капітал, накопичений капітал. Як бачимо, відмінності існують у структурі власного капіталу зарубіжних підприємств в порівнянні із складовими даного об'єкту обліку господарюючих суб'єктів України. В основному, це викликано тим, що найпоширенішою організаційно-правовою формою на економічних теренах зарубіжжя є акціонерні товариства, та, як наслідок, найвагоміша частка власного капіталу – акціонерний капітал.

Поєднавши досвід зарубіжних країн та вітчизняної практики представимо таку схему власного капіталу як об'єкту обліку на міжнародному рівні (рис. 1).

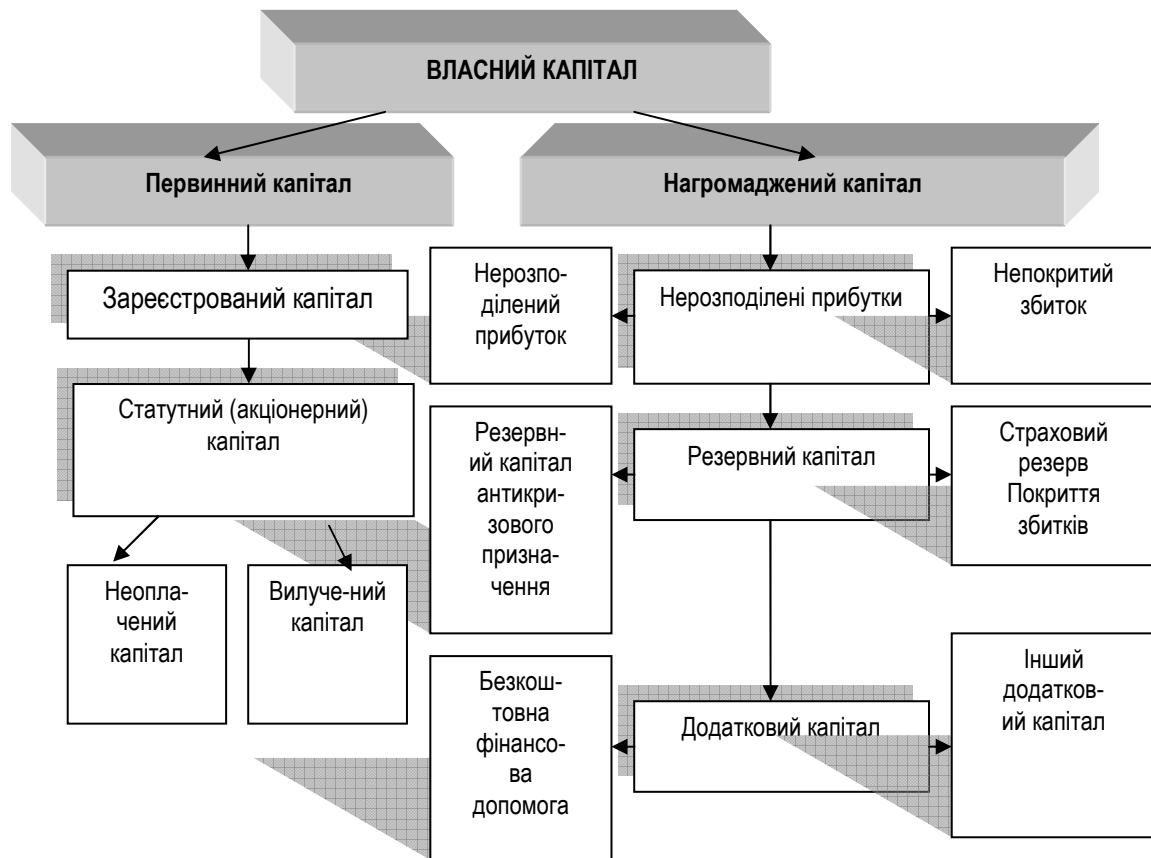


Рис. 1. Структурна схема власного капіталу при поєднанні міжнародної та вітчизняної облікової практики*

*Джерело: розробка автора

В продовження вивчення міжнародного досвіду обліку власного капіталу, розглянемо особливості відображення його складових на рахунках бухгалтерського обліку в різних країнах світу.

План рахунків, який використовують підприємства у Польщі для ведення бухгалтерського обліку складається з 9 класів (0–8) [2]. Для обліку власного капіталу

використовують рахунки класу 8: 80 „Засновницький капітал” (801 „Статутний капітал”, 802 „Додатковий капітал”, 803 „Резерви”, 804 „Фонд переоцінки”, 806 „Резервний капітал”). Як видно, для обліку власного капіталу призначений лише один основний рахунок, який, водночас, поділяється на субрахунки за видами капіталу. В Україні ж, для обліку видів капіталу, таких як, наприклад, додатковий, резервний, існують окремі синтетичні рахунки бухгалтерського обліку, що, загалом є позитивно, оскільки дає змогу отримувати детальнішу інформацію щодо окремих складових власного капіталу. Особливістю 8 класу польського плану рахунків також є те, що поряд із рахунками капіталу та спеціальних фондів передбачено рахунки, на яких обліковується фінансовий результат та податок на дохід, інші зобов'язання та покриття з фінансового результату (рахунок 86) [2].

Значно детальніше облік власного капіталу ведеться у Республіці Молдова. Це впливає з розширеного плану рахунків Молдови. Для обліку власного капіталу призначені рахунки класу 3 „Власний капітал”, що містить наступні синтетичні рахунки [3]: 31 „Статутний і додатковий капітал” та субрахунки: 311 „Статутний капітал” (3111 „Статутний капітал”, 3112 „Прості акції”, 3113 „Привілейовані акції”, 3114 „Вклади”, 3115 „Паї”), 312 „Додатковий капітал”, 313 „Неоплачений капітал”, 314 „Незареєстрований капітал” 315 „Вилучений капітал”; 32 „Резерви” та субрахунки: 321 „Резерв по законодавству”, 322 „Резерв по статуту”, 323 „Інші резерви”; 33 „Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)” з субрахунками; 34 „Неоплачений капітал” з субрахунками; 35 „Підсумковий фінансовий результат”.

Вважаємо позитивним те, що на відміну від плану рахунків Республіки Молдова, статутний і додатковий у вітчизняному плані рахунків представлений окремими субрахунком 401 „Статутний капітал” та рахунком 42 „Додатковий капітал”. Також в Плані рахунків України для обліку вилученого капіталу представлений синтетичний рахунок 45 „Вилучений капітал”, тоді як в Молдові використовують субрахунок 315 „Вилучений капітал”, але в Україні згаданий рахунок значно розширений аналітичними рахунками (451 „Вилучені акції”, 452 „Вилучені вклади і паї”, 453 „Інший вилучений капітал”). Досліджуючи план рахунків Республіки Молдови, слід звернути увагу на рахунок, призначений для обліку резервного капіталу. На наш погляд, доречним було для рахунку 43 „Резервний капітал” вітчизняного плану рахунків на підприємствах, де створюється резервний капітал, виділяти відповідні субрахунки для обліку суми резервів: 431 „Резервний капітал встановлений законодавством”, 432 „Резервний капітал встановлений статутом”.

План рахунків Республіки Казахстан складається з 8 розділів та 51 субрахунка [4]. Для обліку власного капіталу у даному Плані рахунків призначений розділ 5 „Капітал та резерви”, що містить 7 синтетичних рахунків та 15 субрахунків: 5000 „Статутний капітал” (5010 „Привілейовані акції”, 5020 „Прості акції”, 5030 „Вклади і паї”); 5100 „Неоплачений капітал” (містить 4 субрахунки); 5200 „Викуплені власні інструменти капіталу”; 5300 „Емісійний дохід”; 5400 „Резерви” (містить 6 субрахунків); 5500 „Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)” (містить 2 субрахунки); 5600 „Підсумковий прибуток (підсумковий збиток)”.

Якщо порівнювати такий клас рахунків з вітчизняним класом 4 „Власний капітал та

забезпечення зобовязань”, то слід відзначити, що для покращення обліку статутного капіталу в акціонерних товариствах України, можливо, субрахунок 401 „Статутний капітал” доповнити аналітичними рахунками „Привілейовані акції” та „Прості акції” для обліку сумарної номінальної вартості емітованих простих акцій товариства, що дасть змогу диференціювати інформацію про окремі частини статутного капіталу акціонерних товариств. Щодо додаткового та вилученого капіталу, вважаємо, що у вітчизняній бухгалтерській практиці ці види капіталу подані детальніше.

Дещо схожий до вітчизняного класу рахунків, призначеного для обліку власного капіталу, розділ 7 „Джерела власних засобів” Плану рахунків Республіки Білорусь [5]. Він складається з таких рахунків: 80 „Статутний капітал”, 81 „Власні акції (частки)”, 82 „Резервний капітал”, 83 „Додатковий капітал”, 84 „Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)”, 86 „Цільове фінансування”. Ідентичний до розділу 6 Плану рахунків Білорусі, клас рахунків, призначений для обліку власного капіталу Росії [6], а саме розділ 7 „Капітал”. Вважаємо, що як в Білорусії так і в Росії класи призначені для обліку капіталу дещо спрощені і не дають змоги вести деталізований облік складових власного капіталу та цільового фінансування, що, відповідно, веде до отримання неповної та неструктуризованої інформації щодо їх стану.

В багатьох країнах англо-американської системи обліку (близько 30) відсутній єдиний план рахунків. Адміністрація компаній та їх бухгалтерський персонал самі формують найбільш прийнятний для себе план (Канада, США, Великобританія, Естонія, Японія тощо). Кожний рахунок має ідентифікаційний номер. Зокрема, США в простому плані рахунків виділяють два розділи для обліку капіталу: Фондові рахунки для індивідуальних підприємців та партнерств (Equity Accounts for sole proprietorships and partnerships): 300 Капітал власника (Owner's capital) (330 Внески до капіталу); Фондові рахунки для корпорацій (Equity Accounts for corporations): 300 Привілейовані акції, 310 Звичайні акції, 320 Додатковий капітал, 330 Нерозподілений прибуток, 350 Викуплені в акціонерів [7].

Зважаючи на класифікацію та облікове відображення власного капіталу різних країнах світу, можна констатувати той факт, що в зарубіжній практиці поняття капіталу здебільшого розглядається відносно акціонерних компаній. Таким чином, при відображенні власного капіталу у звітності має місце деталізація інформації стосовно емісії акцій, операцій з власними викупленими акціями, опціонів на акції та ін. Для задоволення потреб користувачів щодо такого виду інформації формується Звіт про зміни у власному капіталі (Statement of changes in shareholders' equity).

Відповідно до МСФЗ 1 підприємство має подавати звіт про зміни у власному капіталі, у якому наводиться: чистий прибуток або збиток за певний період; кожна стаття доходів та витрат, прибутку або збитку (яка визнається у складі власного капіталу) і загальна сума за цими статтями; кумулятивний вплив змін в обліковій політиці та виправлення суттєвих помилок, розглянутих згідно з базовими підходами в МСБО 8 „Чистий прибуток або збиток за період, суттєві помилки та зміни в обліковій політиці”; капітальні операції з власниками та виплати дивідендів; сальдо накопиченого прибутку (збитку) на початок певного періоду та на дату балансу, а також зміни за період; узгодження окремо балансової вартості кожного класу власного капіталу, премії за акціями та

всі забезпечення на початок і на кінець періоду [8].

Порівняння відображення інформації про наявність і рух власного капіталу у фінансовій звітності, що діє нині та у тій, що передувала їй, наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Зміни щодо відображення інформації про наявність і рух власного капіталу у фінансовій звітності в Україні*

Шифр синтетичного рахунка		401	402	42	43	44	45	46	47	48	49
Номер рядка у Балансі (Звіт про фінансовий стан) (ф. № 1)	Попередній варіант	300	310	320, 330	340	350	370	360	400, 410	420	415, 416
	діє	1400	1400	1405	1415	1420	1430	1425	1650	1525	1435
Номер рядка у Звіті про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи) (ф. № 2)	Попередній варіант	-	-	-	-	220	-	-	-	-	-
	діє	-	-	2400, 2405	-	2350	-	-	-	-	-
Номер рядка у Звіті про рух грошових коштів (ф. № 3)	Попередній варіант	310	310	310	310	-	-	-	030	-	-
	діє	3300	3300	3300	3300						
Номер графі в Звіті про зміни у власному капіталі (ф. № 4)	Попередній варіант	3	4	5,6	7	8	10	9	-	-	-
	діє	3	3	4,5	6	7	9	8	10		
Номер рядка у Примітках звітності	діє	-	-	-	-	-	-	-	710, 720, 740, 750	084, 266	-

*Джерело: розробка автора

На основі даних таблиці 1 можна стверджувати, що в Україні відбулись зміни у відображенні інформації щодо власного капіталу у фінансовій звітності. У власному капіталі підприємства, згідно зі змінами, виділяють нові складові: зареєстрований капітал й капітал в дооцінках. Тобто відбувається гармонізація класифікації власного капіталу відповідно до міжнародної практики, що виділяє вкладений й нагромаджений капітал [9, с. 54].

Висновки і перспективи. Інтеграційні процеси вимагають пошуку єдиної «мови господарювання», що дасть змогу співпрацювати суб'єктам економіки різних країн світу. Це стосується і ведення обліку власного капіталу, як основи функціонування будь-якого підприємства. Вивчивши міжнародні аспекти класифікації капіталу компаній та вітчизняну практику, можна виділити первинний і нагромаджений капітал. Існують певні відмінності і у відображенні складових власного капіталу на рахунках бухгалтерського обліку зарубіжжя і національного плану, оскільки в закордонній практиці найрозповсюдженішим

є акціонерний капітал. Нині відбувається процес гармонізації вітчизняних та міжнародних стандартів обліку, що підтверджує зміна інформаційної наповненості фінансової звітності, зокрема і Звіту про власний капітал. Проте, на шляху поєднання міжнародного та вітчизняного досвіду виникають перешкоди пов'язані з методичними та організаційними особливостями ведення обліку в Україні. Саме ці проблеми потребують подальшого дослідження та усунення, з метою виходу вітчизняної економіки на міжнародну арену бізнесу.

Список використаних джерел

1. Бутинець, Ф. Ф. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах [Текст] / Ф.Ф. Бутинець, Л. Л. Горецька. – Житомир : ПП «Рута», 2002. – 544 с.
2. Plan kont 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.jak-ksiegowac.pl/plan-kont.php>.
3. План счетов бухгалтерского учета Республики Молдова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mf.gov.md/ru/actnorm/contabil/plannew>
4. Типовой план СБУ Республики Казахстан [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://b-uchet.kz/files/1/>
5. План счетов бухгалтерского учета Республики Беларусь [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kodeksy-by.com/buh/plan-schetov.htm>
6. План счетов бухгалтерского учета финансово-хозяйственной деятельности организаций РФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.buhscheta.ru/plan-schetov.php>
7. Chart of accounts. Available at: <http://www.accountingcoach.com/chart-of-accounts/explanation>
8. МСБО 1 “Подання фінансових звітів” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : buhgalter911.com/Res/MSBO/MSBO1.
9. Жук В. М. Стандартизація обліку капіталу в контексті інституційних змін [Текст] / В.М. Жук / Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер.: Економічні науки. – 2013. – №. 2. – С. 52-55.

References

1. Butynec', F. F., & Gorec'ka, L. L. (2002) *Buhgalters'kyj oblik u zarubizhnyh krai'nah* [Accounting in the foreign countries]. Zhytomyr, Ukraine: Ruta.
2. Chart of Accounts of Poland 2015. Available at: <http://www.jak-ksiegowac.pl/plan-kont.php>.
3. Chart of Accounts of Republic Moldova. Available at: <http://www.mf.gov.md/ru/actnorm/contabil/plannew>
4. Standard plan SBU Republic Kazakhstan. Available at: <http://b-uchet.kz/files/1/>
5. Chart of Accounts of Republic Belarus. Available at: <http://kodeksy-by.com/buh/plan-schetov.htm>
6. Plan accounts for financial and economic activity of the organizations of the Russian Federation. Available at: <http://www.buhscheta.ru/plan-schetov.php>
7. Chart of accounts. Available at: <http://www.accountingcoach.com/chart-of-accounts/explanation>.
8. IAS 1. Presentation of Financial Statements. Available at: buhgalter911.com/Res/MSBO/MSBO1.
9. Zhuk ,V. M. (2013) Standartyzacija obliku kapitalu v konteksti instytucijnyh zmin [Standardization of account of capital in the context of institutional change]. *Journal of Zhytomyr State Technological University. Series: Economics*, 2, 52-55.